63ste Jaargang No. 5071 DAGBLAD Woensdag 26 Maart 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8; Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14 Oranjestad: tel. 38.

Conferentie van Moskou:

Slechts een voorbereiding

Later de eigenlijke vredesconferentie

Een veto Lake Success

MOSKOU.

In de conferentie te Moskou verklaarde Marshall dat hij wil hebben dat alle landen die de oorlog hebben verklaard mee zullen doen aan de uiteindelijke stelling van de vrede.

Molotov vroeg tegelijk om Albanië en Perzië in die raad van advies op te nemen waarop Marshall weer voor de dag kwam met een ander plan om nl. tezamen met China een vredesconferentie te houden van al die naties het zou dan op deze manier kunnen gaan, dat alles wat de conferentie van Moskou voorstelt er doorkomt als het twee derde van het aantal stemmen haalt, terwijl alle andere voorstellen pas worden aangenomen als die voorstellen een meerderheid halen. Iedere staat heeft een stem. Bevin liet uitkomen, dat men niet dictatoriaal te werk zou gaan. Molotov wilde opmerken, dat Duitsland natuurlijk iedere vrede te aanvaarden heeft. De conferentie was vroeg afgelopen zodat men nog naar het Russische ballet kon gaan. (Moskou, (AP) 25.3).

MOSKOU.

Het voorstel, dat men nu in Moskou deed om te komen tot een vredesconferentie, waarop dat de voorstellen twee derde der stemmen moeten halen, komt overeen met wat Byrnes reeds voorstelde in Parijs, doch toen wilde Rusland er nooit aan denken, om op die procedure in te gaan. Marshall zeide nog, dat de vrede niet moet aanvaard worden door een of andere regering van Duitsland, doch door het gehele Duitse volk, immers dat volgt uit de onvoorwaardelijke overgave, doch daaruit kan tevens worden afgeleid, dat dan ook ieder volk, dat deze zege bevocht, wat te zeggen moet hebben bij het opstellen van de vrede.

Marshall wees ook op sommige landen van Zuid-Amerika, die troepen hebben gestuurd. Hij wil ook nog wel Duitsland horen, doch dat heeft de verplichting om aan te nemen. Bidault was het eens met Marshall, doch Bevin liet blijken, dat hij wettelijke moeilijkheden had tegen een dergelijke gang van zaken. Molotov onderstreepte de verplichting van aanneming door Duitsland.

Verder wordt er nog bericht uit Moskou, dat men het vredesverdrag met Oostenrijk weer in studie heeft genomen, daar vandaag of morgen de Oostenrijkse delegatie in Moskou zal aankomen. Aan het hoofd van deze delegatie staat Karl Gruber (Moskou, (AP) 26.3).

VETO.

Rusland maakte gebruik van zijn veto-recht in zake de quaestie Albanië tegen Engeland. (Lake Success, (AP) 25.3).

NIEUWSTE MODE.

Een Russische persstem liet uitkomen, dat de bestrijding van het communisme in Amerika een mode is. Het is volgens die Russen een verdrukking van de rechten van de arbeiders en hun organisaties en anderzijds een expansie-verlangen, dat er achter zit, zo als bleek uit de rede van president Truman toen hij hulp ging beloven aan Griekenland en Turkije. (Londen, (AP) 26.3).

ZEEBEVING.

Uit Auckland in New Sealand wordt een zee-beving gemeld, die veel schade aanrichtte aan huizen en bruggen (Auckland, (AP) 26.3).

OVERSTROMING IN POLEN.

De overstroming van de rivier de Vistula bij Warszawa heeft 15.000 mensen dakloos gemaakt (Londen, (AP) 26.3).

UNESCO.

Er is besloten, om ook Oostenrijk en Italië en ook nog Zwitserland toe te laten tot de organisatie van de Unesco, aldus besloot de Economische Raad van de Verenigde Landen in Lake Success (Aneta, 25.3).

GERUCHTEN IN ENGELAND.

In conservatieve kranten ging de laatste dagen het gerucht als zou Attlee in verband met de geweldige economische crisis er toe overgaat om het parlement te ontbinden en overgaan tot nieuwe algemene verkiezingen. Kranten van de kant van Labour Party spotten met die geruchten en de perschef van de premier ontkende de berichten ten stelligste. Bij de conservatieven hoopt men echter op nieuwe verkiezingen.

Churchill verklaart echter, dat er niets bekend was.

Sommigen spreken van een verkiezing het volgende jaar, anderen van een verkiezing deze zomer nog. Men zou de kiezers hun stem willen vragen voor het nieuwe economische programma dat er is opgesteld, immers zegt men, Attlee heeft geen mandaat gekregen voor een anti-crisis programma en men vindt daarom een tweede verkiezing noodzakelijk.

Weer andere beschouwingen zeggen, dat 1949 een slecht financieel jaar zaij zijn en daarom is het maar beter nu verkiezingen te houden, de regering zou nu maar liever verkiezing houden als in 1949 wanneer men midden in de moeilijkheden zal zitten. (Londen, (AP) 25.3).

U.N.O.

VROUWEN PROTESTEREN.

In Washington hielden vrouwen een optocht, waarbij zij spandoeken mee droegen, protesterend tegen de hulp van Truman aan Griekenland en Turkije, daar dit toch maar een nieuw wereldconflict ten gevolge zal hebben. Er namen enkele honderde vrouwen aan die optocht deel. (Washington, (AP) 25.3).

DAIREN.

Uit kringen, die contact hebben met het ministerie van buitenlandse zaken weet men te melden, dat de Verenigde staten zou hebben aangeraden aan de Chinese regering, om zo spoedig mogelijk toch de haven Dairen over te nemen van de Russen. Dit voorstel vond gehoor bij de Chinezen. (Nanking, (AP) 25.3).

NOGMAALS DAIREN.

Rusland zou voorbereidingen treffen om de havenstad Dairen werkelijk aan de Chinezen over te geven. (New York, (AP) 25.3).

VLIEGONGELUK.

Een leger transport vliegtuig moest een noodlanding maken op een berg plateau in New Foundland van de negen personen zijn er vijf levend terug gevonden terwijl er een persoon gewond werd. (New Foundland, (AP) 25.3).

OPSTAND IN PARAGUAY.

Spoedberichten uit Rio de Janeiro melden, dat de radio in handen van de opstandelingen rondroept, dat de aanval tegen de hoofdstad is ingezet. De opstandelingen staan onder commando van een kolonel Alfredo Ramos. Snel trekken de opstandelingen naar het Zuiden verder, ze zouden genaderd zijn tot op een afstand van 51 mijl van de hoofdstad Asunción. De plaats San Pedro wordt geïsoleerd en naar verluidt komt men naar de plaats Rosario, de sleutelpositie van de hoofdstad (Rio de Janeiro, (AP) 26.3).

ATOOM SENSATIE.

Uit de Duitse stad Neustad komen de volgende berichten. Een Duits atoom specialist uit Rusland ontsnapt wist het volgende te vertellen.

Hij was werkzaam in een laboratorium te Moskou en volgens zijn opinie zijn de Russen de oplossing van het atomaire vraagstuk zéér nabij.

Uit voorzorg wordt de naam van deze Duitse geleerde niet vermeld, doch het is zijn overtuiging dat binnen de drie tot vijf jaar Rusland soortgelijke bommen kan maken, als die nu in het bezit zijn van Amerika. Dag en nacht werken de experts in Rusland met een geweldige ijver om het atoomprobleem op te lossen. Ongeveer twaalf duizend werklieden en machinisten zijn in het geheim bezig, om die stoffen te delven in het bezette Duitsland, die nodig zijn om het zgn. uranium te doen samenstellen. Deze mensen moeten daar werken, zo zij weglopen worden ze in Rusland gestraft. De zegsman vertelde, dat hij maanden lang werkzaam was in Rusland, hij ontsnapte daar hij de atoom niet inhanden willen zien van de Russen", in handen van de Amerikanen kan het ons vrijheid geven", meende hij.

De Russen menen, dat de Amerikanen een bom hebben die duizend maal krachtiger is als die op Hirosima werd neergelaten.

Men vergeet echter dat wetenschappelijke arbeid tijd kost. (Neustadt, (AP) 25.3).

het nieuws van vandaag

Het grote nieuws van vandaag is, dat de heren in Moskou het eigenlijk maar hebben opgegeven en voorstellen om hun conferentie te beschouwen als een reeks voorbereidende besprekingen voor een later te houden vredesconferentie, waarbij dan alle naties die oorlog verklaard hebben aan Duitsland, zullen worden uitgenodigd.

Wat Londen moest zijn, wordt Moskou nu: een voorbereiding.

De redevoeringen bij de ondertekening van Linggadjati in de troonzaal van Batavia, kwamen gecompendieerd over.

Van Mook vraagt nu om constructieve artikelen. Hij weet wat het zeggen wil de pers tegen te hebben.

Schermerhorn was heel ernstig en sprak van een wel héél grote sprong en gaf vaderlijke vermaningen aan de nieuwe staat, om toch voorzichtig te zijn.

Sjahrir hield een poëtische rede, die schijnbaar moeilijk te verslaan was door de journalisten. Hij sprak van fakkels en van licht voor de wereld.

Het sympathiekst is ons de rede van Schermerhorn in al de kortheid, waarin die redes zijn overgeseind.

Rusland maakte gebruik van zijn vetorecht. In een caricatuur in Engeland had men den Russen een stempel gegeven, zodat ze gemakkelijker te werk konden gaan; ze behoefden slechts even hun stempel te gebruiken „veto". We zijn de tel kwijt hoeveel keer Rusland er nu gebruik van gemaakt heeft.

Hier ging het over de quaestie of er nu in het kanaal van Corfu waar een Engels marinevaartuig op een mijn liep, een mijnenveld werd gelegd door de Albanezen ja of neen.

Albanië behoort bij de vrienden. Molotov zeide gisteren nog in Moskou als men de volken uitnodigt om mede te doen aan de vredesconferentie, dan toch zeker ook (mijn vriend) Albanië.

In Washington was er een optocht van een paar honderd vrouwen. Ze vragen iets wat alle Moeders in de wereld wel zouden willen vragen, nl. om toch geen oorlog te maken. Dat is nu eenmaal iets wat ook van de andere kant kan komen. Nederland wilde geen oorlog helemaal niet, doch de tiende Mei kwam.

Er is een sensatie-telegram over een Duitser, die in Moskou moest helpen bij de atoomstudie.

Over China wordt in Moskou schriftelijk onderhandeld.

Er is weinig nieuws uit Moskou. De correspondent van de AP-dienst was zo hatelijk om te melden, dat de conferentie gauw was afgelopen, zodat de heren nog het ballet konden gaan zien.

Het Congrès in Wenen danste, doch het Congres van Moskou gaat kijken naar het dansen. De man zal wel niet hebben willen zeggen, dat er in Moskou niet ernstig gewerkt wordt, dat wilde die reporter in 1814 wel zeggen, toen hij doorzond: „Het congres danst".

Moskou een Mislukking.

Er was bevreemding in de wereld toen Marshall verklaarde dat hij eigenlijk niet veel van Moskou verwachtte, er de pers is in het geheel niet sympathiek over Moskou, er worden dikke woorden gebruikt over diplomatie zie hier een de rethoriek van de Maasbode van de vorige week:

„Vier grote mogendheden beraadslagen, en achter de maskers van politici en diplomaten gaan gedachten en begeerten schuil, welke niemand zal uitspreken, maar welke ieder wel, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan bevroeden; men beloert elkaar geestelijk om de diepere roerselen der redevoeringen te doorgronden.

Vaak zal niet hetgeen gezegd, maar hetgeen achter het door de zaal klinkende woord wordt vermoed, de reactie van de tegenpartij bepalen."

Er moet natuurlijk wel veel gebeurd zijn, dat men nu vandaag in de telegrammen kan lezen dat er wordt afgesproken om ná Moskou maar een andere conferentie te houden waarbij dan alle naties zullen worden uitgenodigd. De voorbesprekingen in Londen zijn een mislukking geworden. De heren, die daar in Januari bijeenkwamen, maakten té veel ruzie, zódat de voorbesprekingen die in Londen moesten plaats hebben nu te Moskou zullen worden gehouden, niet meer door afgevaardigden van de grote vier, doch door de grote vier zelf.

In Juni is men te Parijs in negen weken klaar gekomen, toen was er eerst nog veel ruzie over de procedure en toch in negen weken kwam men klaar, hoe Australië ook Rusland zat uit te schelden, het werd toch nog een resultaat. De vrede met Duitsland kan nog wel een tijdje duren, zo in de loop van het volgend jaar 1948 misschien?

Het is wel gemakkelijk voor de kinderen, die jaartallen moeten leren: **1648** Vrede van Munster; **1948** Vrede met Duitsland, nadat men het eindelijk onder elkaar eens is geworden.

BEURS.

De vaste stemming aan de beurs na de ondertekening van Linggadjati handhaafde zich (Aneta, 25.3).

Katholieke Partij

NA EEN HALVE EEUW.

De komende Meimaand zullen wij het feit herdenken, dat Dr. Schaepman 50 jaar geleden een eigen katholieke politieke organisatie oprichtte. De Katholieke Volkspartij zal dit feit niet onopgemerkt laten passeren; zij zal een groot congres organiseren, waarin de betekenis van Schaepmans daad zal worden belicht. Niet alleen katholiek Nederland, doch geheel ons volk zal deze betekenis moeten beseffen. Ze is er groot genoeg voor.

Wij moeten de oprichting van de R.K. Staatspartij zien in het licht van de toenmalige verhoudingen en daarbij vooral niet voorbij gaan aan de plaats en de positie, welke wij, katholieken, in de negentiger jaren hadden. Wij waren toen een niet-volk en gingen gebukt onder de verdrukking welke wij hadden moeten doorstaan.

Elementaire rechten werden ons niet toegekend en op bijna elk terrein van het maatschappelijk leven moest de strijd om onze emancipatie worden aangebonden.

Dr. Schaepman ging daarbij voor en moest in zijn strijd veel tegenstand overwinnen, veel desillussie oogsten. Doch ook hier zette hij door; vocht met het woord en de pen, omdat hij overtuigd was het bij het rechte eind te hebben.

Als een enthousiast strijder, argumenterend en motiverend. Als klaroenen zo klonk zijn stem op meetings en vergaderingen daar wist hij te begeesteren, activiteit op te wekken, te overtuigen voor het goed recht dat hij voorstond.

Duizenden wist hij te trekken door zijn meeslepend woord; van heinde en verre trok men naar de plaatsen waar hij sprak en de plaatsen waren tot den laatsten man bezet. Had men Schaepman gehoord, dan was men overtuigd, dan deed men mede, stond men in de voorste gelederen.

Hij wist te bezielen, omdat men voelde dat hij streed voor idealen welke in het diepst der ziel door zeer velen werden gekoesterd.

Prachtig werk heeft de R.K. Staatspartij voor ons katholiek volksdeel, doch ook voor geheel Nederland verricht. Door haar werk hebben wij ons, ons toekomende rechten weten te veroveren, heeft zij de algemene landsbelangen gediend en heeft zij aan de politieke bewustwording van het katholieke volksdeel zeer veel bijgedragen. Deze glorie kan men haar niet ontnemen en het zou van weinig inzicht getuigen indien wij, bij een jubileum, dat aanstaande is, daarvan niet onomwonden gingen getuigen.

De Katholieke Volkspartij wil echter door de viering van dit jubileum ook hulde brengen aan hen, die in de loop der jaren leiding aan de partij gegeven hebben. En zonder daarbij iemand te kort te willen doen, denkt zij daarbij aan twee mannen, die slachtoffer van de Duitse terreur zijn geworden. Het zijn de twee eminente voorzitters Goseling en Verschuur. Beiden waren de partij met hart en ziel toegedaan, beiden hebben hun gaven van hoofd en hart aan de partij gegeven; beiden hebben het zonder twijfel aan hun functie, welke zij in de partij hebben vervuld, mede te danken, dat zij buiten hun vaderland, dat zij zo grenzeloos liefhadden, de marteldood stierven.

Met weemoed denken wij in deze uren aan hen terug, aan hen, die met zo diepe overtuiging hun krachten aan de partij gaven en met zo veel kracht er voor wisten te ijveren.

De partij wil ter nagedachtenis van deze nobele strijders het Goseling — Verschuur Herstelfonds stichten, een fonds, dat moet dienen om de partij-financiën te saneren en de door den bezetter gestolen bezittingen van het Dr. Schaepmansfonds te vervangen.

De Duitsers waren met mensenlevens alleen niet tevreden; ze roofden en plunderden daar waar ze kwamen en zo viel ook het Dr. Schaepmansfonds aan hun grijpvingers ten offer. Uiteraard is dit voor de partij funest en vandaar de pogingen van het Partijbestuur, door een groots opgezette actie de Partij weer in het bezit van de nodig financiën te stellen.

Voor dat doel zal een beroep op alle katholieken van Nederland worden gedaan, een beroep, dat, naar het Partijbestuur vertrouwt niet tevergeers zal zijn.

Reeds is met de kringpenningmeesters over dit plan vergaderd en zijn de eerste stappen ter uitvoering van het plan gezet. Op alle Afdelingsbesturen en actieve Partijleden zal een dringend beroep worden gedaan om het plan, om de actie te doen slagen. Wanneer deze medewerking wordt gegeven — en — het partijbestuur twijfelt daaraan niet, dan moet deze actie de Partij wederom in het bezit van de zo nodige financiën stellen. De Partij heeft deze nodig om haar taak te kunnen vervullen. Allerlei initiatieven worden van haar gevraagd — gelukkig overigens — het Partijbestuur zelf heeft een program van actie voor de komende tijd opgezet, doch veel zal achterwege moeten blijven, indien deze geldactie niet slaagt.

Er moet grote activiteit worden ontplooid. Belangrijke problemen dringen zich op en vragen de nodige voorlichting; de politieke situatie vraagt op bepaalde momenten de nodige verklaring; nodig is, ook tussen periodieke verkiezingen in, de belangstelling gaande te houden.

Een politieke partij en zeker onze partij, mag niet worden louter een verkiezingsapparaat. Integendeel steeds weer moet het besef doordringen, dat ook in het Staatkundig leven onze katholieke kiezers en kiezeressen, en niet op de laatste plaats die van de toekomst, moeten worden gevormd. De partij moet in belangrijke situaties kunnen spreken en wanneer dit, op grond van financiële overwegingen achterwege zou moeten blijven, dan is dat voor de Partij zelf funest en kunnen er grote belangen door worden geschaad.

Laten de werkers in de Partij dat beseffen, door met grote overtuiging, activiteit en geestdrift aan de oproep van het Partijbestuur gevolg te geven.

Laat ons katholieke volksdeel ook de belangrijkheid van deze actie begrijpen en door zijn offervaardigheid er aan medewerken de Partij de zo noodzakelijke geldmiddelen te doen toekomen.

De herinnerig en eerbiedige nagedachtenis aan de beide vermoorde partijvoorzitters Goseling en Verschuur kunnen niet anders dan bevruchtend op deze offervaardigheid inwerken.

Daarom werkers in de Partij. Aan de slag. Zet uw schouwders onder deze hulde-actie, waardoor Gij de Partij in staat stelt, haar belangrijke taak in deze na-oorloogse tijd te vervullen.

De offervaardigheid van katholiek Nederland zal ook thans blijken aanwezig te zijn, het gaat om een grote en grootse taak.

Andriessen.
(De Opmars)

VAN EN VOOR DE VROUW

De Film

Hoe staan wij, Katholieke vrouwen, tegenover de film?

Hier neemt de film een voorname plaats in, en weten wij niet dat „het een bewezen feit is, dat de bioscoop invloed heeft op het leven van haar publiek?"

Onze waardigheid als vrouw wordt er vaak door het slijk gehaald! Men spot met het gezag van ouders, men maakt de huwelijkstrouw belachelijk. Ja, werkelijk het is een raadsel dat de filmzalen zó pikdonker zijn. Niemand hoeft te zien, hoe wij ons vaak schamen......

Telkens opnieuw biedt de film ons als hoofdschotel RENO aan. Reno, de stad in Nevada, waar de rechters echtscheidingen uitspreken in een tempo van één in de vijf minuten.

Weet U wat een liberaal blad niet zo lang geleden geschreven heeft?

„De Amerikaanse filmproducenten hebben schatten verdiend aan filmen waarin misdaad en dranksmokkelarij aan de orde zijn. Nu gaan ze hun aandacht wijden aan geschiedenissen waarin vooral proefhuwelijken, verleiding — in de verleidelijkste vorm — behandeld worden. Er zal een lawine van echtscheidingsfilm komen".

En, Katholieke vrouwen, leest u nogmaals het zinnetje van een weldenkend mens, dat ik hierboven aangehaald heb: „Het is een bewezen feit, dat de bioscoop invloed heeft op het leven van haar publiek......"

Er zijn inderdaad mensen die denken: „Ik ga nooit naar de film", zoals er b.v. „geheelonthouders" zijn. Misschien is het goed als wij even nadenken over de woorden van Paus Benedictus XV die zei (toen Hij de leke-apostelen aanspoorde om goed te doen zoveel zij maar kunnen), dat wij de vijanden van ons geloof moeten bestrijden met hun eigen wapens. Dus, tegenover het slechte boek, het goede plaatsen. Tegenover de slechte film...... de goede!

Er zijn zo nu en dan werkelijk goede films, waarom zouden wij die niet gaan zien? Waarom die niet steunen? Waarom niet tonen door naar die filmen te gaan, dat wij karakter hebben, dat wij de moeite nemen om op de hoogte zijn „hoe" een film is en „wat" de inhoud is voor wij er naar toe gaan.

Katholieke Moeder. Uw zoontje komt thuis van een knalle cowboy-film. U moet verwonderd glimlachen als U merkt hoe de Wild-West-story een stukje van zijn leven is geworden.

Maar zó — en niet anders — zal de film vol banditisme, vol sexuele uitspattingen (of dacht u dat die niet aan kinderen vertoond worden?) op uw kind inwerken.

In de zwijgende duisternis van de filmzalen zal hij nog veel meer fatal kennis opdoen.

Weet U, katholieke Moeder, dat ze in de criminologische statistieken menen te mogen constateren dat 40% der jeugdmisdrijven te wijten zijn aan de invloed van de bioscoop?

Bescherm toch de tere ziel, die aan uw zorgen is toevertrouwd! Behoed toch het reine geluk van uw kind!

Maar weet u wat zo hemeltergend onrechtvaardig is?

Dergelijke filmen worden getolereerd...... gepropageerd... helaas ook door ónze Katholieke dagbladen, die er niet voor terugdeinzen die lokkende advertenties te plaatsen... en die zo nu en dan de treurige moed hebben ook om de grootste schuld te gooien op de slachtoffers van het geregeld bioscoopbezoek!

Vóór ons staat de edele Christus-figuur... wat zal Hij óns te zeggen hebben?

Katholieke Vrouwen, neen wij zullen niet als de Farizeeën van het Evangelie, met stenen gooien naar de arme kinderen, die te beklagen zijn...... naar de velen, die in de bioscoop geleerd hebben slechts één doel aan het leven te geven, nl. het genot... wij zullen onze ogen openen en zien, wat wij kunnen doen, moeten doen, op dit gebied.

„Tegen halve prijs" kunnen onze kinderen in de filmzalen aan de mogelijkheid blootgesteld worden om het schoonste wat ze hebben te verliezen: hun kinderlijkheid, hun reinheid.

Als fijnvoelende, Katholieke vrouwen kunnen we zo'n bioscoop-directie niet steunen, die ons toch wel diep moet verachten aangezien hen het vuilste, het laagste nog goed genoeg is voor onze ogen!

Wij kunnen de genotsbedwelming tegengaan door karakter te hebben.

Lacordaire zegt: „Elke ziel is een groot volk op zich zelf"... en Christus Woorden ontroeren ons dieper door hun ongelofelijke eenvoud: „Als het zout zouteloos wordt, waarmede zal men het dan zouten?"

Als elk onzer tracht om geen propaganda te maken voor de slechte films, die hier vertoond worden, als elk onzer een goed voorbeeld geeft door die filmen te boycotten, dán—maar dan ook alleen — hebben wij getoond dat we Katholieke vrouwen zijn. Vrouwen, die tegenover het lokkende genot het onverbiddelijke van een gespierde wil zullen plaatsen.

NA DE DEBATTEN IN DE EERSTE KAMER.

Na de debatten heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal de Begroting van Overzeese Gebiedsdelen zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, hetgeen de parlementaire redacteur van De Tijd (6.3) als inleiding tot zijn overzicht deed schrijven:

„Welk een ontroerend liefelijk gezelschap is toch de Nederlandse volksvertegenwoordiging. Met stampvoeten, blikogen, vloeken en zweren, om met Staring te spreken, heeft men een week lang tegenover elkaar gestaan, de bitterste woorden zijn niet ongesproken gebleven, het hartgrondigste wantrouwen is niet onderdrukt, en daar keurt de Eerste Kamer zelfs zonder hoofdelijke stemming de hele Begroting van Overzeese Gebiedsdelen goed en een ogenblik later staat Minister Jonkman een algemene receptie te houden, waar iedereen komt om hem lang en warm de hand te schudden".

Het Dagblad (6.3) schreef er over:... „dat heet dan een parlementaire succes".

Misschien is „een dergelijk succes nooit behaald met zoveel koud cynisme als juist gisteren, toen de Minister moest verklaren, dat de hongersnood op Madoera ons weliswaar juridisch aanging, maar dat wij er, de republiek de facto erkend hebbend, verder niets aan konden doen".

Op Wacht (6.3) plaatst de opmerking, dat het Indië-debat „op één enkel punt" opheldering verschaft heeft, „nl. dat de regering de motie Van der Goes van Naters-Romme, die de regeringsinterpretatie aan het basis-accoord koppelde en die de aanvaarding van het accoord voor de publieke opinie aannemelijk moest maken, zonder meer naast zich neerlegt.

Toch sprak deze motie duidelijk taal"...

Het blad is van mening, dat de onderhandelingen mislukt zijn en spreekt van een „elastische terugtocht"...

Het Algemeen Handelsblad (7.3) meent, dat men misschien zeggen kan, dat Minister Jonkman's rede „weer wat zachter ten aanzien van de Republiek uitviel". Werd in de Memorie van Antwoord nog een critische analyse van de Republiek gegeven, thans zei de Minister,

„dat het wellicht beter geweest ware Linggadjati destijds maar door de Commissie-Generaal te hebben doen tekenen. De inhoud van het accoord, zoals het door de Commissie-Generaal werd toegelicht — zo heet het nu — had dit gerechtvaardigd. Maar in de Tweede Kamer heeft Minister Jonkman het toch nodig geacht om de toelichting van de Commissie-Generaal nog weer nader toe te lichten, en bij de eind-interpretatie van het ontwerp-accoord aan deze regeringsverklaring zelfs prioriteit toe te kennen".

„Voor deze verduidelijking was inderdaad alle reden", aldus het „H'blad", dat er op wijst, dat het K.N.I.P. met 280 stemmen tegen 2 Linggadjati aanvaard heeft, maar zonder de Nederlandse interpretatie.

Het blad gaat dan enkele uitspraken uit de verslagen van het K.N.I.P. na, om uit te doen komen, dat tal van uiteenlopende opvattingen mogelijk zijn.

„Van Nederlandse zijde zal men van de Unie en haar delen een zo reëel en hecht mogelijk verband willen maken. Van de zijde der Republiek zal men dit Unie-verband zo los mogelijk proberen te maken, en de positie van de Republiek in de Verenigde Staten van Indonesië zo predominerend mogelijk".

„Zoals de zaken nu staan, moet uitwerking van Linggadjati, ook wat de economische herbouw betreft, die ook voor de welvaart der Indische bevolking zo broodnodig is, wachten op de vraag of Den Haag (gesteund door een feitelijke parlementaire meerderheid) en Jogja, bevestigd door het K.N.I.P., tot overeenstemming omtrent de ondertekening kunnen komen. Daarvoor is nodig, dat men het eens wordt over wat men uiteindelijk redelijkerwijze bedoelt. En het ziet er nog niet naar uit, dat de twee concepties — aannemende, dat de Nederlandse regeringsconceptie zoals die werd neergelegd in de toelichting der Commissie-Generaal en de regeringsverklaringen niet voor verdere verwatering vatbaar is — elkander dekken".

De Nieuwe Eeuw (5.3) noteerde „twee resultaten" van het parlementaire debat.

„Het negatieve resultaat is, dat de Minister van Overzeese Gebiedsdelen practisch het tafellaken tussen de regeringspartijen en de oppositie doorgesneden heeft".

Het positieve resultaat ...dat Prof. Gerretson elders in dit blad ontleedt:

„Minister Jonkman is afgegleden van het Nederlands standpunt ingenomen door Romme, en gaan staan op het Indonesisch standpunt, waartoe de Partij van de Arbeid is gaan overhellen".

De Maasbode (4.3) beziet de redevoeringen, die in de Eerste Kamer gehouden zijn in het licht van de 7-December-rede. Het lijkt „De Maasbode" namelijk noodzakelijk,

„dat wij de discussie over Indië meer en meer concentreren op Linggadjati, en dan wel het Linggadjati, geïnterpreteerd door de motie-Romme-Van der Goes en ook door de regering".

Laten de tegenstanders van het geïnterpreteerde Linggadjati dus uit doen komen in hoeverre het Linggadjati van Romme en Van der Goes en van de regering niet in overeenstemming zou zijn met de Koninklijke rede.

„Er liggen op dit terrein zeker moeilijkheden. De heer Stufkens immers liet op zijn verklaring: het accoord doet ten volle recht aan de grondgedachte der rede, onmiddellijk volgen: „Het is echter een volkomen miskenning van de Londense uitspraak, wanneer men de letter van deze uitspraak zonder meer gezaggevend zou willen maken in een te veranderde constellatie, als wij beleven...

In de Londense uiteenzetting zelf is het met zoveel woorden erkend. Ik meen dat wij dit ook mogen en moeten laten gelden ten opzichte van de Rijksgemeenheidsgedachte... Hier is niet statisch gedacht..." Hier raken we min of meer op drift: Panta rei.

Minister Jonkman gaat nog verder. Naar zijn inzicht „moet de grondslag van de 7 December-rede tot een unie leiden en kan geen eenheidsstaat opleveren". Elders sprak hij van dezelfde rede, „zoals de Regering die uitlegt".

R. V. D.

R. K. UNIVERSITEIT HERDENKT ST. BENEDICTUS.

Naar aanleiding van het veertiende eeuwfeest van St. Benedictus, zal Vrijdag 21 Maart in de aula der R. K. Universiteit aan de Wilhelminasingel te Nijmegen een publieke senaatszitting worden gehouden.

De hoogleraren mr. W. J. A. J. Duynstee C.ss.R. en dr. R. R. Post en lector dr. M. M. J. Smits van Waesberghe S. J. zullen korte redevoeringen uitspreken, resp. over de regel, de betekenis en de geest van St. Benedictus.

De Scholf Cantorum zal deze plechtigheid met gezangen opluisteren.

(Msb. 17 Mrt.)

OORLOGSGETROFFENEN VERGADEREN TE NIJMEGEN.

Een litanie van bezwaren.

Een 400-tal afgevaardigden van de oorlogsgetroffenen uit het gehele land hebben Zaterdag te Nijmegen vergaderd en uiting gegeven aan de groeiende ontevredenheid en onrust die er onder de circa een millioen oorlogsgetroffenen heerst. Ze waren gekomen uit Zierikzee, uit West-Brabant, uit Venlo, uit Hengelo, kortom uit alle delen van het land, die in de afgelopen oorlog hebben geleden.

De gehele litanie van bezwaren werd op het tapijt gebracht, nadat de voorzitter der landelijke federatie van oorlogsgetroffenen, de heer J. A. Koops, zijn rede had gehouden. Het beginsel der federatie is, dat de oorlogsgetroffenen een natuurlijk recht hebben op schadevergoeding van staatswege en dat deze vergoeding gebaseerd behoort te zijn op de vervangingswaarde. Dat is dus geheel iets anders dan thans gebeurt.

Over de wederopbouw bestaat grote ontstemming. Een gecentraliseerd ambtenarenapparaat als de thans bestaande Wederopbouw heeft zijn onmacht bewezen.

De federatie acht dan ook een opheffing van het thans bestaande wederopbouwinstituut dringend gewenst. De wederopbouw moet gedecentraliseerd worden, waarbij het zwaartepunt op de gemeentebesturen dient te vallen, terwijl een algemeen landelijke instantie alleen als adviesliehaam dient te functioneren.

Van de 900 millioen gulden, die aan de wederopbouw werden uitgegeven werden er 300 millioen aan salarissen besteed!

Een ander gevoelen van de federatie is, dat ter bescherming van de nog aanwezige gelden van de molestverzekeringsmaatschappijen, dringend maatregelen dienen te worden getroffen, zodat deze voor de verzekerden niet verloren gaan.

Aan het einde van de vergadering werd bij acclamatie een resolutie aangenomen, die aan de Raad van Ministers zal worden aangeboden. In deze resolutie wordt erop gewezen, dat, ondanks de toezegging die de minister van Financiën op 14 November jl. in de Tweede Kamer deed, er nog steeds geen overleg heeft plaats gehad met de Federatie van oorlogsgetroffenen, een overleg dat dringend noodzakelijk is voor de totstandkoming van een wettelijke regeling van de oorlogsschade.

De Federatie sluit zich volkomen aan bij de resolutie, enige weken geleden door de Vereniging van Ned. Gemeenten aan den minister-raad aangeboden.

Aan H. M. de Koningin werd een telegram van trouw en aanhankelijkheid aangeboden.

Msb.

CULTURELE BANDEN.

Bij de behandeling van de begroting voor Overzeese Gebiedsdelen in de Eerste Kamer heeft de Indië-specialist Kerstens gesproken over het ontstaan, in het verleden, van duidelijke culturele banden tussen Nederland en Indië, en daarnaast heeft hij gewaagd van onze culturele taak voor de toekomst en naar de eisen van de toekomst. Hij noemde „het behoud, het herstel en de versterking der culturele banden een zaak van primair belang", en hij bepleitte een uitbreiding van de Commissie-Generaal met een cultureel-deskundige. wat hij noemde „behartiging van dit belang op het hoogste niveau: direct en niet met een trapje naar beneden".

Wie, gelijk de Regering van het Koninkrijk, een politiek voorstaat van duurzaam samengaan van Nederland en Indonesië in een reëel politiek geheel, zal het primaire belang van hechte culturele banden tussen de beide Rijksdelen terstond erkennen en op de behartiging van dit primaire belang zijn zorgen richten. En dat het hoogste niveau (daargelaten of dit de Commissie-Generaal is) zich met deze behartiging intensief moet bezighouden, is wel buiten kijf. Maar ook de heer Kerstens heeft uiteraard niet bedoeld, dat het vaster knopen van culturele banden tot het hoogste niveau beperkt zou zijn te houden — ook op vele trapjes naar beneden is de behartiging van dit primaire belang onmisbaar.

Op onze reis door Indonesië is voor vele en velerlei dingen onze aandacht gevraagd. Maar wij zijn geneigd te zeggen: voor geen ding met meer kracht en met meer klem dan voor Nederlandse medewerking aan de uitbreiding van het onderwijs in Indonesië. En men heeft ons daarbij o.a. voor wat betreft de nieuwe voorlopige staat Indonesië Timor enig cijfermateriaal voorgelegd, waarvan wij in verkorte vorm gaarne wat wijdere bekendheid geven.

In Indonesië Timoer wordt Indonesisch onderwijs gegeven aan rond 408.000 leerlingen en Westers onderwijs aan rond 21.000 leerlingen. Tezamen genieten dus 429.000 kinderen daar onderwijs. Het totaal aantal kinderen van de schoolgaande leeftijd beloopt in hetzelfde gebied naar schatting 1.260.000. Dat wil dus zeggen, dat van onderwijs nog verstoken zijn 831.000 jongens en meisjes, ofwel 67 percent van het totaal. Grootse plannen tot voorziening in dit tekort staan op stapel.

In ditzelfde Indonesie Timor wonen, naar de laatst bekende cijfers, 446.000 katholieke Indonesiërs. Dat is twee en tachtig percent van alle katholieke Indonesiërs in geheel Indië. Bij het onderwijs zijn in heel Indië werkzaam 823 zusters en 425 broeders. Van dit totale aantal werken er in Indonesie Timor (met 82 percent van alle katholieke Indonesiërs) 121 zusters, d.i. vijftien percent van het totaal en 26 broeders ofwel negen percent. In Indonesia Timoer wordt zwaar geklaagd over de te schrale zaai aan missie-onderwijs.

Wij onthouden ons voor vandaag van commentaar — zonder commentaar kunnen cijfers ook spreken, tot belangstellenden en tot hen die bepaalde verantwoordelijkheden dragen.

Volkskrant.

NIEUWS VAN OVERAL

BENITO.

Men heeft nagegaan hoe Mussolini stierf en men is tot de ontdekking gekomen dat volgens de getuigenissen van de ondergrondse, Mussolini als een lafaard gestorven is. De uitvoerders van het doodvonnis verklaarden, dat hij vol angst stond te beven toen hij voor het vuurpeloton kwam.

KOELE VERHOUDING FRANCO-VATICAAN?

Een groep Spaanse monarchisten publiceerde Zaterdag een verklaring, waarin nadruk gelegd wordt op de koele verhouding tussen het Franco-bewind en het Vaticaan. Generaal Franco heeft nog altijd niet geantwoord op een pauselijke boodschap, die hem eind December bereikt heeft.

Mgr. Montini, de plaatsvervangend staatssecretaris van het Vaticaan, stelde den Spaansen ambassadeur aldaar ervan in kennis, dat de H. Vader het gewenst achtte, dat Franco een duidelijk onderscheid zou maken tussen de handelwijze van zijn regime en die der Spaanse geestelijkheid. Hiermee wilde Mgr. Montini kennelijk verwarring voorkomen van de gezichtspunten der Kath. Kerk in Spanje en die der huidige Spaanse regering.

Deze kennisgeving van Mgr. Montini is tot nu toe door de Spaanse regering genegeerd.

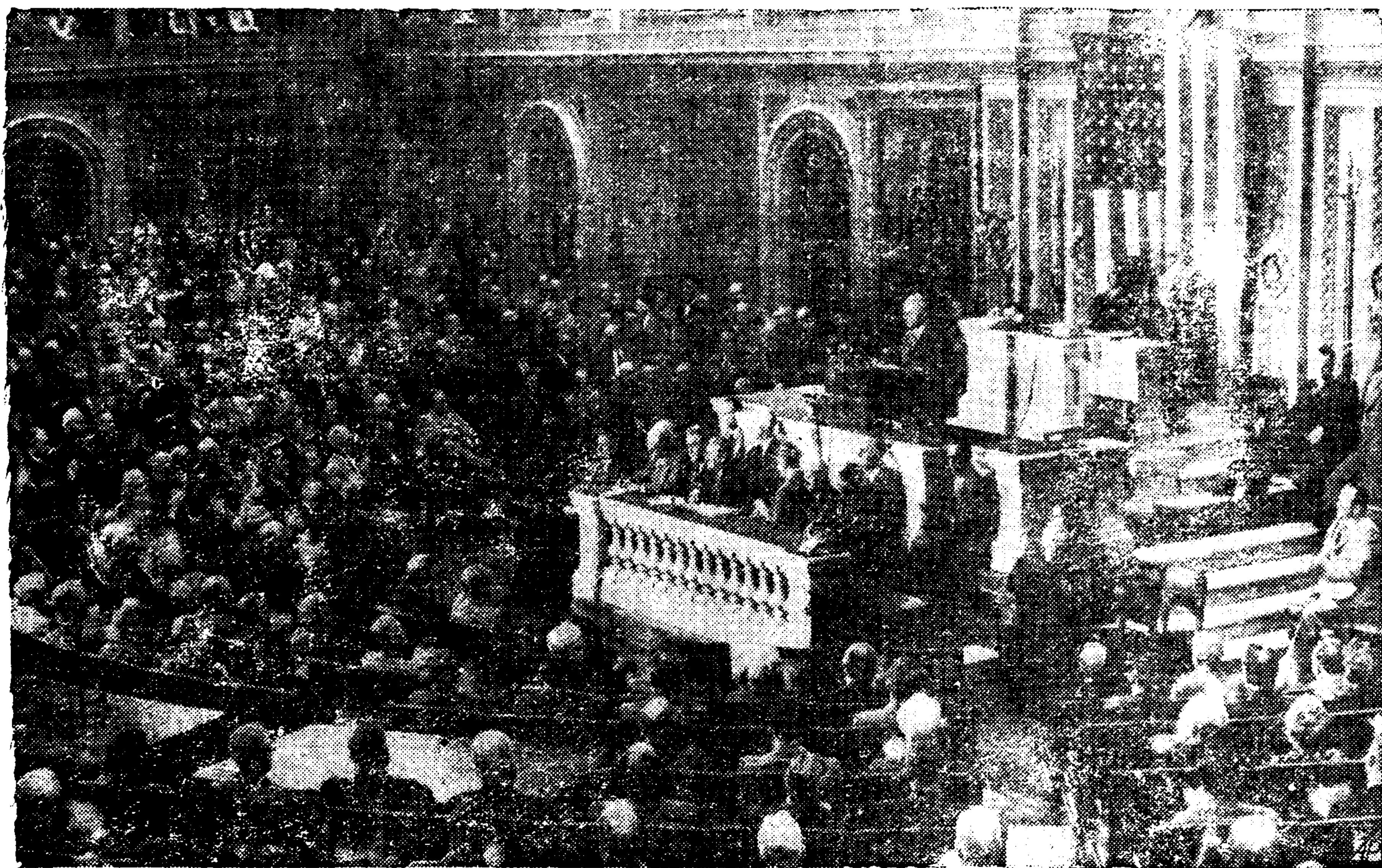
De monarchistische verklaring wijst er verder op, dat de grote meerderheid van den Spaansen clerus het fundamenteel oneens is met het huidige Franco-regime en dat verschillende herderlijke brieven van de bisschoppen aangedrongen hebben op grotere individuele vrijheid voor de gelovigen.

(De Tijd)

MGR. STEPINAC.

Uit Belgrad stamt een bericht, dat de president van Croatië aan Mgr. Stepinac de veroordeelde aartsbisschop de vrijheid zou hebben aangeboden, als hij ten minste onmiddellijk het land zou verlaten.

Doch de aartsbisschop liet hem weten, dat hij zijn gevangenschap verkoos boven een vrijheid in het buitenland. (Belgrado, AP 25.3).

TRUMAN VOOR CONGRES.

CURAÇAO

HATO IN HOLLAND.

De Nederlandse kranten publiceren een foto van ons nieuw station-gebouw.

INSTALLATIE CENTRAAL TOERISTEN COMITE.

Op 12 Maart jl. is geïnstalleerd het Centrale Toeristen Comité voor de Nederlandse Antillen.

Dit Toeristen Comité vormt het overkappingsorgaan van alle toeristen-commissies op de eilanden, zijnde:

Op Curaçao: De Curaçaose Toeristen Commissie.

Op Aruba: De Arubaanse Toeristen Commissie.

Ook Bonaire heeft een Vereniging voor Vreemdelingen verkeer opgericht.

Het Centrale Comité alsmede de commissies op Curaçao en Aruba zijn bij Besluit van Z. E. den Gouverneur van Curaçao ingesteld, waardoor het gehele apparaat een semi-officieel karakter draagt. De nodige fondsen voor kantoorkosten en propaganda zullen op de Curaçaose begroting worden aangevraagd. In New York wordt een Vertegenwoordiger aangesteld, die contact zal onderhouden met Scheepvaartmaatschappijen, reisbureaux en reisverenigingen. Deze vertegenwoordiger wordt de heer H. R. Kies, die thans als zodanig werkzaam is voor de Curaçaose Kamer van Koophandel en Nijverheid.

In het Centrale Comité zijn benoemd:

Mr. H. J. M. Hoogeveen, Administrateur van Financiën, — Voorzitter W. F. G. Mensing, Voorzitter van de Curaçaose Toeristen Commissie, Onder-Voorzitter.

J. E. Yrausquin, Voorzitter van de Arubaanse Toeristen Commissie, Onder-Voorzitter.

J. W. S. Beaujon, Lid.

G. Eman, lid.

Het Centrale Comité heeft als eerste punt op het programma staan, de vervaardiging van propaganda-folders van het gehele Rijksdeel Curaçao en wel uitgaven in de Nederlandse, Engelse en Spaanse taal. Andere punten van samenwerking met de locale commissie zullen worden uitgewerkt zijn o.a. het hotelwezen, hoteltarieven, faciliteiten bij de douane- en deviezencontrole en reizen over de eilanden.

ITURBE.

De wereldberoemde pianist Iturbe bezocht gisteren ons eiland. Het was helaas echter een bezoek van slechts twintig minuten, de pianist was op doorreis met de Pan American. Jammer dat we hem door onze Curaçaose kunstkring niet voor een concert konden uitnodigen. Nu kon hij slechts alléén even zijn collega bewonderen zoals Dolf Henkes die op de muur van het stationgebouw heeft afgebeeld.

VERTREK JOHAN MAURITS

De eerste boot die Curaçao weer kwam beschermen na de oorlog was de Johan Maurits. Gisteren is er een eind gekomen aan die taak op Curaçao en ging het weer het zeegat uit, maar nu terug naar het vaderland.

We kunnen begrijpen, dat de mannen naar huis verlangen, ofschoon de reis naar Zuid-Amerika heus aanstaat. Ze zullen tegen half Juni de duinen zien. Dat men veel vrienden heeft gemaakt bleek gisterenmiddag, toen men de vrienden en bekenden gelegenheid had gegeven, om op de boot zelf gemeerd aan de Maduro werf afscheid te komen nemen. Het schip was vol gasten, er werden er genomen, om herinneringen niet te doen verloren.

We zagen onder hen die afscheid kwamen nemen de havenaalmoezenier Pater A. v.d. Meer, de heer Overmeer van het R.K. Zeemanshuis, de heer O. van het R.K. Militair Tehuis.

De K.S.C. stuurde bloemen, het team van de Johan Maurits te eren, dat wel veel moest verliezen op Curaçao, doch dat toch weer met animo een nieuwe match aanbond. Ze zullen in Zuid-Amerika nog veel voetballen.

Zes uur ging de reis naar La Guayra. In de loop van de volgende week zal men nog wel eens onder de rook van Curaçao doorkomen en zullen we het silhouet van de Johan Maurits aan de kim kunnen onderscheiden.

We wensen de bemanning een goede reis, veel succes bij het vlagvertoonin Zuid-Amerika ten voordele van onze handel en tenslotte behouden aankomst in het Moederland.

BLADWIJZER.

De firma Senior stuurt bladwijzers rond, waarop u kunt zien welke datum we hebben en... hoe goedkoop de Curaçao-likeur is.

K.S.C.

Grote wandelmars op Tweede Paasdag (7 April) voor Junioren en Senioren.

De route wordt nader bekend gemaakt. Start K.S.C. terrein om 9 uur v. m. Inschrijvingen Brionplein 2 of bij den heer W. Pooters IJzerstraat 86. Prachtige prijzen! Zegt het voort!

DE HOLLANDERS OP TOBAGO.

De Spanjaarden hebben zich om de Antillen niet erg druk gemaakt. Guadeloupe was een doorvoerhaven, een rustplaats na de tocht over de Oceaan. Cuba etc. werden gekoloniseerd, doch de kleine Antillen, ook sommigen waren nog niet eens met een volksplanting bezet. Echter als er vreemdelingen komen, zijn de Spanjaarden heus niet van zins, dat zo maar toe te laten. Het is waar, Mexico en heel het vaste land was voor hen een veel meer geliefd bezit, doch ze begrepen maar al te goed, dat als die Hollanders, Engelsen op de Antillen zaten, hun handel allesbehalve veilig zou zijn. Er zou geen doorkomen aan zijn, de weg naar huis zou afgesloten zijn.

Dus vechten en nog eens vechten.

Later in het tweede stadium gaan de Hollanders, Fransen, Engelsen onderling weer eens bakkeleien.

Er is wat bloed gevloeid op de Antillen.

Het aandeel van de Hollanders bij al die oorlogen is belangwekkend, daar zij ook sterk door de melodie der verten waren gelokt.

In 1628 trekken er een 63 Nederlandse emigranten op uit, om het eiland Tobago te bezetten en te koloniseren. Ze waren vermoedelijk wel de eerste kolonisten op dat eiland.

Wanneer men van Holland komt met de lijn over Barbados, dan heeft men de dag, nadat men Barbados aandeed, waarschijnlijk in de verte een eiland zien liggen, dat moet Tobago geweest zijn.

De Hollanders gingen er tabak verbouwen. Het had zo mooi kunnen zijn: deze voorlopers van onze fabrikanten sigaren werden echter door de Spanjaarden verdreven.

Maar ze kwamen er toch weer terug in 1654, evenals de eerste keer waren het Zeeuwen, die deze onderneming aandurfden. Het kreeg dan ook de schone naam van Nieuw Walcheren. Ze genoten echter allesbehalve een rustig bezit, de Fransen en Engelsen, onze concurrenten, deden zo nu en dan eens een inval. Wel werd bij de vrede van Breda het eiland officieel aan Holland toegewezen en bouwde Crijnssen er een fort, doch er bleef gestook.

Nadat het de Engelsen en Fransen zelfs gelukt was, dat fortje ook weer te vernielen, werd het eiland voor goed verlaten.

Men had daar toch echter spoedig spijt van, het lag zo mooi voor de handel en ook kon men van daar uit de Franse bezittingen zo heerlijk bestoken. Een Jan de Bont wordt opgedragen naar Tobago te gaan Doch hij keert terug zonder er geweest te zijn, dat kost hem zijn hoofd. Een zekere Vinckes bezette het eiland. De Fransen hebben er alles opgezet, om het terug te krijgen, er zijn formele zeeslagen geleverd, daar bij Tobago. Het moet daar een van de heftigste zeeslagen geweest zijn der Hollanders en dat wil wat zeggen. Tweemaal zijn de Fransen op het eiland afgekomen. Gedaan was het met de Hollandse bezetting. Het is echter toch vreemd, daar de Fransen zich er alleen mee tevreden stelden, alles grondig te vernielen, doch het eiland verder onbewoond achter lieten.

Men stak daarom de koppen in Holland bij elkaar om het nog eens te proberen.

De vrijbuiter Reijning werd tot voorlopig Gouverneur benoemd, doch er is niets meer van geworden.

Later in 1739 brengt de toenmalige Gouverneur van Curaçao, Isaac Faesch het bestuur der West Indische Compagnie nogmaals onder de ogen, dat daar nog altijd het eiland Tobago zonder bevolking, als een gemakkelijke buit ligt, doch hij sprak voor dovemans oren.

Nooit meer zou de Hollandse vlag op dat eiland wapperen.

De Engelsen namen het in 1763 in bezit. Het was dus, gezien het bovenstaande, niet zo heel onmogelijk geweest, dat Tobago nu nog in ons bezit was.

Was er al te veel bloed vergoten, of was die vroegere bijna dolle moed bij de onzen er uit?

Men zegt, dat het geen nut heeft de geschiedenis te schrijven van dingen, die toch niet gebeurd zijn. Dit is maar heel betrekkelijk waar, juist wat te weten, van wat kon gebeuren en wat niet gebeurd is, geeft dikwijls een diepe kijk op personen en toestanden.

GROETEN AAN VERWANTEN IN DE WEST.

Hilversum, 17 Maart. — De Wereldomroep stelt op veler verzoek met ingang van 31 Maart a.s. iedere maand een aantal personen in de gelegenheid zich met een korte groet tot verwanten in de West te richten. Deze groeten gaan naar Curaçao, Aruba, Bonaire, St. Eustatius, Saba, St. Martin, Suriname, Brits Guiana, Trinidad, Venezuela en andere streken in dit deel van Amerika. Gegadigden kunnen zich schriftelijk opgeven aan de West-Indische afdeling van Radio-Nederland Wereldomroep, Postbus 150 of Bothalaan 1, Hilversum.

De Volkskrant

STUDENTENSANATORIUM GEOPEND. DANK AAN CURAÇAO.

Rede van Minister Gielen.

Op 6 Maart werd te Laren het Nederlands Studentensanatorium, dat een monument zal zijn ter nagedachtenis aan de studenten, die in het ondergronds verzet vielen, is opgericht door een stichting, waarvan H.K.H. Prinses Juliana Beschermvrouwe is. De openingsplechtigheid werd verricht door Zijne Excellentie Dr. J. J. Gielen, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. De rede van den Minister drukken wij hiernevens af.

Met genoegen heb ik de uitnodiging aanvaard om een woord te spreken bij gelegenheid van de helaas ten dele nog slechts symbolische opening van dit sanatorium.

Het doel van Uw stichting is mij, niet alleen ambtelijk gesproken, zeer sympathiek.

Een belangrijke vooruitgang van de geneeskundige practijk der laatste jaren is wel die, welke verband houdt met de erkenning van het feit, dat de lichamelijke ziekte niet geheel gekenmerkt wordt door van hem te zeggen, dat hij een ziek lichaam heeft; het feit, dat de zieke niet alleen te doen heeft met een bepaald chemisch of bacteriologisch of een ander biologisch proces, dat zich in zekere zin buiten de grenzen van zijn persoonlijkheid (zij het dan in zijn eigen stoffelijk omhulsel) afspeelt; het feit ook, dat de geneesheer derhalve niet alleen het zieke samenstel, dat lichaam heet, als voorwerp en doelwit van zijn handelingen te beschouwen heeft.

Het materialisme verlaten.

Op dit, evenals op vele andere wetenschappelijke terreinen hebben wij het materialisme verlaten.

Met de toenemende specialisatie in de geneeskunde groeide wel eens de twijfel, of de huisarts nog wel van veel nut kon zijn en een andere taak kon hebben, dan zijn patiënten aan een van de talrijke en veelsoortige specialisten over te geven. Met de erkenning van de persoonlijkheid van den zieke verdween die twijfel en de huisarts geniet — ook theoretisch — wederom het volste vertrouwen.

De gedachte, die ten grondslag ligt aan de stichting van dit sanatorium wortelt in dezelfde erkenning van de persoonlijkheid,

66k in den zieke, en in de opzet is daarmede rekening gehouden.

Dit sanatorium zal de mogelijkheid brengen om de zieke studenten te doen voortleven in hun intellectueel milieu. Hierin ligt een effectief strijdmiddel tegen de rampzalige verveling, die zo vaak het ziekbed omringt.

Maar er is meer: Zoals men zeggen kan, dat de zieke moet genezen om weer te kunnen werken, zo kan het in bepaalde gevallen bevorderlijk en zelfs nodig zijn, dat hij werkt om te kunnen genezen. Dit is meer dan een enigszins gezochte paradox, het is een werkelijkheid van groot belang. Van deze gedachte is dan ook terecht het Bestuur van de Stichting uitgegaan.

In dit sanatorium zal de student in zijn werk de band blijven voelen met de wereld der gezonden en dit zal hem de overtuiging schenken, dat hij de wereld slechts tijdelijk verlaten heeft; hij zal geen tijd en geen aanleiding vinden om zich een uitgebannene te voelen die, zo niet door de doctoren, dan toch reeds door zichzelf is opgegeven. En hoewel niet kan gezegd worden, dat t.b.c.-patiënten een soort zieken zijn, bij uitstek tot wanhoopsstemming geneigd, toch moet ook voor hen het voortzetten van hun werk de wil om te leven versterken.

Wij kenden in het Hoger Onderwijs nog niet een tak, die we Buitengewoon Hoger Onderwijs zouden kunnen noemen. In dit sanatorium zal het onderwijs echter ongetwijfeld een biezonder karakter kunnen en moeten dragen. Het zal moeten afgestemd zijn op de mogelijkheden en behoeften van deze zeer bijzondere levensgemeenschap en er rust op de organisatoren daarvan dan ook een zware en verantwoordelijke taak, waarop ik nu echter niet nader zal ingaan.

Parallel met Leiden.

Niet alleen de opzet is merkwaardig, ook de geschiedenis van de stichting is belangrijk. De plaquette van Prof. Wenckebach geeft uitdrukking aan de gedachte, dat dit sanatorium een monument zal zijn om te eren de studenten-helden van het verzet tegen de Duitse tyrannie, het verzet van de aangevallen persoonlijkheid tegen nazistische gelijkschakeling. Mijn gedachten keren terug naar een tijdstip in onze geschiedenis, dat bijna 375 jaar achter ons ligt, toen Prins Willem van Oranje de sadt Leiden, heldhaftig tot het uiterste in haar verzet tegen een andere tyrannie wilde eren en belonen door haar te schenken de eerste hogeschool in de Noordelijke Nederlanden. De parallel is treffend. Ook nu weer is een Oranje nauw verbonden met het werk dat hier aangevangen wordt.

Zijne Excellentie memoreerde vervolgens de schenkingen, die de stichting mogelijk hebben gemaakt w.o. een gift uit Curaçao van enkele tonnen; voorts de subsidies van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, en de aanvaarding van het Arnold Stuart Memorial Fund ter nagedachtenis aan Arnold James Stuart, gesneuveld Brits vliegerofficier van Nederlandse ouders.

In het hernieuwde offensief tegen de witte dood, het sluipende gevaar van de t.b.c. zal „Dennenoord", naar ik hoop, een gewichtig bolwerk zijn.

Moge de hoge bescherming van H.K.H. Prinses Juliana dit liefdewerk ten volle zegen zijn voor de studentenwereld en door deze voor heel onze samenleving.

„PROFESSIONAL FOOTBALL".

Een telegram van Aneta meldt dat een filmcineast naar Nederland terugkerend vertelde dat hij op Curaçao een match verfilmd had tussen Curaçao en Trinidad. Het telegram spreekt van „professional football". Gelukkig leeft hier nog het amateurisme op Curaçao!

PROFILTI NIEUWS.

Naar we vernemen zal te beginnen met de volgende maand in het vervolg in alle bioscopen het Profilti nieuws gegeven worden.

Een goed idee. Met dit nieuws is het echter net zo als met het Aneta nieuws. Te plaatselijk nieuws heeft geen belangstelling.

Een burgemeesterinstallatie in Appingedam, een opening van een brug in Zierikzee, een brand in Lutjebroek, hebben onze belangstelling niet, niet in Aneta en niet in het Profiltinieuws.

Het nieuws in krant en op de film moet afgestemd zijn op de West waar de belangstelling nu eenmaal anders is.

DROEVIG ONGELUK.

Een klein kind op Westpunt wist in een onbewaakt ogenblik een remedie tot zich te nemen, die voor het kind helaas dodelijke afloop ten gevolge had. Reeds op weg naar de dokter bezweek de baby, een jochie van twee jaar.

RADIOLEZING OVER RECLASSERING.

Donderdagavond as. (27 dezer) zal de Zeer Eerwaarde Pater Ph. H. Offermans O.P., Voorzitter van de Stichting voor Reclassering en Kinderbescherming op Curaçao voor de Curom een lezing houden over „Het Reclasseringswerk in het Algemeen en zijn perspectieven op Curaçao". Deze radiovoordracht zal precies om 20.30 uur aanvangen.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

ONBEGRIJPELIJK.

Behalve door een ingezonden stuk in de plaatselijke bladen, heeft het bestuur van de Algemene Bakkers Bond in een request aan de Staten na het verschijnen van het „Voorlopig Verslag", uitvoerig en duidelijk de redenen uiteengezet waarom het wetsontwerp betreffende de Zonlagsrust, zoals door het Bestuur ingediend, het juiste is, en niet het voorstel van de Staten. In verband met het standpunt, dat de meerderheid der Satenleden genomen hebben tegenover genoemd wetsontwerp, willen wij nogmaals het volgende opmerken.

Verschillende bakkerijen werken nu tot Zaterdagavond 24 uur en beginnen weer Zondag 24 uur 's nachts. Zaterdag wordt een dubbele hoeveelheid brood gebakken, en Zondagavond wordt opzettelijk om 24 uur begonnen teneinde de arbeiders zo vroeg mogelijk hun broodje te verschaffen. Ieder krijgt dus zijn deel. De heren Statenleden behoeven niet te vrezen voor hun vers cadetje op Zondag.

Het verzoek van de Curaçaose bakkers, want allen, ook de nietgeorganiseerden, hebben het verzoekschrift ondertekend en blijven er nog steeds bij, gaat niet tegen het algemeen belang.

Maar het voorstel door de meerderheid in de Staten gedaan, heeft practisch tot gevolg, dat voor een bepaalde groep uit onze gemeenschap, de oefening van twee belangrijke rechten onmogelijk wordt gemaakt. De protestant en de katholiek kunnen het goddelijk gebod van de Zondagsrust niet onderhouden, deze laatste kan bovendien zijn plicht van mishoren onmogelijk vervullen. Dus belemmering van de vrije oefening van de godsdienst.

Ook wat de heren, zo dikwijls op terug komen in hun verslagen, nl. het sociaal karakter van het ontwerp, wordt door hun eigen voorstel teniet gedaan. Door de concurrentie van vreemdelingen, en doordat de bakkers gezellen economisch de zwakkeren zijn, kunnen zij (op het ogenblik worden sommigen al) gedwongen toch op Zondag te werken. Hun verenigingsleven o.a. wordt kapot geslagen, de mogelijkheid tot beter organiseren hun bemoeilijkt. Weg recht van vereniging en vergadering. Wij zijn werkelijk teleurgesteld.

Onbegrijpelijk is het voor ons, dat er in een tijd van vooruitstrevende sociale maatregelen, een tijd waarin gesproken wordt van vrijheid van godsdienst, vrij van vrees, de mensen de vrijheid tot oefening van hun godsdienst, de vrijheid zich te verenigen en te beschermen tegen dwang, dus tegen vrees, belemmerd wordt, nog wel door de Volksvertegenwoordiging.

Het Bestuur van de Algemene Curaçaose Bakkersbond.

NEDERLAND

LINGGADJATI.

Aneta meldt dat Linggadjati om kwart over elf getekend werd, waarna Van Mook een rede uitsprak, waarin hij o.a. zeide, dat de tijd van twist en onderhandeling nu voorbij is, terwijl de tijd van vriendschap en onderhandeling is aangebroken; de verwezenlijking van de overeenkomst is urgent, daar het land arm is geworden en naar rust snakt en orde; nu is het mogelijk, om een einde te maken aan plaatselijke ongeregeldheden en gevechten; voortaan moeten de uitingen van beide kanten zonder wantrouwen worden opgenomen en de publicatie moet nu constructief worden.

Schermerhorn, die na Van Mook sprak, wees er op, dat de sprong, die nu gemaakt is, wel zo groot is, dat enige voorzichtigheid aan de zijde van de nieuwe staatkundige organisatie wel raadzaam geacht mag worden. Men moet zich bewust zijn van de grote sprong en in samenwerking met Nederland dit op de juiste wijze van kracht doen worden. Dit zal, aan de positie van de Indonesische republiek in de wereld ten goede komen. Het zal er om gaan of wij met inspanning van alle krachten niet alléén de leidende laag doch het gehele volk de grote massa iets kunnen geven van de grote welvaart en hij een klein beetje menselijk geluk kunnen verschaffen (Aneta, 25.3).

ONDERTEKENING.

Over de ondertekening van het verdrag van Linggadjati meldt Aneta nog (uit New York) dat de ondertekening plaats had in de troonzaal van de gouverneur generaal. Namens Nederland werd getekend door Schermerhorn, van Poll en van Mook. Er waren vier copieën in het Nederlands en vier in de taal der Indonesiërs.

Namens de Indonesische republiek tekenden Sjahrir, Roem, Soesanto en Gani. Na de ondertekening sprak Schermerhorn (wiens rede in de Nederlandse Aneta-telegrammen gecompendieerd wordt weer gegeven.)

Sjahrir sprak over het verdrag als een eerste stap, om uit de duisternis tot het licht te komen, waarbij de atmospheer helder is en waarin er plaats is voor objectiviteit, waarin ook de kreet om Merdeka geen bedreiging inhoudt voor anderen doch een roep om menselijke behandeling. De kleine fakkel die Indonesië nu draagt „mag het worden tot een licht voor de gehele wereld.

PRINSESJES.

De Prinsesjes hebben een skitocht gemaakt van zes kilometer in de plaats Zermatt in Zwitserland.

Beatrix wist bij haar terugkomst in het hotel te vertellen, dat ze slechts vier keer gevallen was (Aneta, 25.3).

NEDERLANDS NIEUWS.

(Aneta)

Er liep weer een boot op een mijn in de buurt van Terschelling. De uitvoer van de groente is niet rooskleurig. De tomaten zijn bevroren.

Ameland is eindelijk na een isolement van 99 dagen verlost.

Leven in Duitsland

Gesteld dat tot u de volgende vraag gericht werd, wie u dan ook bent, de intellectueel met bril en boek, of de kapper met kam en schaar, of arbeider met pet en overall: Als u voor een tijdje naar Duitsland werd gestuurd in uniform, wat zou u doen?

En waarschijnlijk zullen de intellectueel, en de kapper, en de arbeider — in verschillende bewoordingen alnaar gelang hun opleiding en temperament — allen hetzelfde antwoorden: „We zullen ze krijgen de Moffen".

Goed. Zo is een vriend van me óók het land van de Ubermensen binnengetrokken. Hij had een Stengun, en hij sprak Duits, — en er was een grote kudde bange buigende moffen bij de hand. Mijn hartje, wat wil je nog meer?

En tezamen met de Engelse troepen is hij als een woedende furie door het land gesneld. Hij heeft troepen burgers opgejaagd, heeft huizen gerequireerd, diverse huiden volgescholden, in Duits, dat hij geleerd had van dikke Grüne-Polizei-kikkers en Wehrmachtelingen, meubels uit het venster getrapt, en bordjes kapot gegooid.

Na op deze diepgaande manier enige maanden lang wraak te hebben genomen voor de talloze meubels en bordjes, die de Duitsers bij ons geruïneerd hadden, kreeg hij plotseling genoeg hiervan. De angst speelde hem namelijk parten, dat het vandalisme, zo dit gemakkelijk spel van stuksmijten en ruw zijn tegen alles wat een burgerpakje aanhad langer werd voortgezet, hem in het bloed zou zitten, en de toegang tot Nederland hem geweigerd zou kunnen worden.

Toen werd hij een tijdlang heel rustig, was niet overmatig baldadig, en niet vriendelijk.

Toen merkte hij iets.

En dat kwam zo:

Eens voer hij in een Opeltje over de wijde wegen. Sigaret tussen de lippen, flink vaartje, behagelijk gevoel. Tot hij een oud mannetje — een mof — ontwaarde, die door het opsteken van zijn hand te kennen gaf, dat hij graag mede zou rijden. Op de wagen waren geen Engelse kentekens, anders had hij het waarschijnlijk niet gedaan.

Met een minachtende hoofdknik wilde chauffeur doorrijden, zoals eigenlijk van zelf spreekt. Maar toen begonnen zijn ogen — die eerst vol onverschillige verachting waren — te glinsteren van de pret.

Hij stopte en opende het portier. Hinkend, en met een rugzak zeulend kwam het mannetje op de wagen af, wou instappen en bleef toen bedeesd staan. Hij had de gevreesde uniform gezien. Maar de „Englaender" glimlachte innemend en zeide: „Stapt u maar in. Waar wilt u heen?" Het kereltje steeg in. De chauffeur — plotseling de beleefdheid zelve geworden — nam de rugzak aan, presenteerde een echte Engelse sigaret, en startte. Achter hem heerste de stilte, die neerdaalt op deze rumoerige aarde, als er een wonder is gebeurd. Mond open, grote ogen, idioot gezicht.

De tovenaar, want zo gevoelde de man achter het stuur zich even, glimlachte fijntjes. Een nieuwe politiek, dacht hij.

Toen ze in de stad van bestemming aankwamen, vroeg de chauffeur: „En waar moet u zijn, oude heer?"

En de oude mompelde „Bahnhof aber......"

Onze Nederlander (als hij zich nog zo mag noemen) heeft deze oude Duitser naar het station gereden, hem zijn rugzak opgebonden, en heeft weer fijntjes geglimlacht.

Want toen hij wegreed en nog even omkeek, zag hij dat een klein mensje met een rugzak, midden op straat was blijven staan om hem te staren.

Een andere politiek, grinnikte hij.

Dit ter inleiding!

Het Harzgebergte heeft altijd — tenminste vóór de oorlog — veel Nederlanders aangetrokken. Het biedt dan ook alles wat ons, bewoners van een kikkerlandje, kan bekoren: bergachtige natuur met romantische wouden en dalen, wintersport, en het grote voordeel op Zwitserland te lijken en niet zo duur te zijn.

Hoe gaat het nu in de Harz?

Zoals men op een kaart van het hedendaagse Duitsland kan zien, is ongeveer de halve Harz door de Russen bezet (ook de hoogste berg, de Brocken). Het Westelijk deel is Engels; het gebied was in het voorjaar van 1945 door de Noordamerikanen veroverd, en werd toen overgenomen door de Engelsen en Russen. Nog heel lang werd in de ontoegankelijke wouden en dalen tegenstand geboden, vooral door de SS.

Weg Toerisme.

De Harz is geen toeristencentrum meer, en het zal heel lang duren voordat bezoekers uit veel landen de Brocken weer zullen beklimmen.

Wel komen Britse M.G.-officieren en Controle Commissiemensen met hun Duitse „bits of frat" naar de Harz om er een genoegelijk weekeinde door te brengen in de stille dorpen, maar zij zijn geen toeristen.

Er is geen Kurbetrieb meer, en de hotels en pensions van Goslar, Clausthal Bad Grund, Braunlage zijn volgepakt met uitgewezenen uit Nieuw-Polen.

Het is de moeite waard een beschouwing te wijden aan het lot van deze mensen — meestal vrouwen, kinderen en ouden van dagen. Zij arriveren met hun weinige bezittingen, tussen lieden, die totaal niets geleden hebben door de oorlog, en voor het merendeel in de „Partei" waren. Maar ze worden niet welwillend opgenomen. Naastenliefde — zelfs de simpele uiting ervan — is verre te zoeken.

Met honderden tegelijk komen ze aan, worden midden in het stadje afgeladen, krijgen een bordje soep, en een papiertje waarop een adres gekrabbeld staat. Ze slepen hun beetje bagage naar hun nieuwe woonstede, bellen aan, en wachten......

En dan begint meestal voor hen de stille, lang, lijdensweg. Als ze niet teruggestuurd worden, wat in heel veel gevallen gebeurt, worden ze met onverholen tegenzin binnengelaten. Achterdochtig en vijandig wijst de heer des huizes hen waar ze heen moeten: een of twee zolderkamertjes, liefst zo ver mogelijk weg van zijn eigen welingerichte vertrekken. Maar de meneer drinkt elke avond nog zijn borreltje, rookt Engelse sigaretten en drinkt Bohnenkaffee. Voor hem zijn vluchtelingen parasieten.

En boven, onder de pannen zit een moeder, een landgenote van de „Herr", met twee of drie spruiten, de vrouw van een keuterboertje. Hij is vermist. Zij heeft het land waar ze geboren is, dat ze bewerkt heeft van vroeg tot haar huisje heeft zo zoveel mede wereld gekomen zijn, vaarwel moeten zeggen, voor altijd. Uit haar huispe heeft ze zoveel mede mogen nemen als zij en de oudste jongen van zeven konden dragen.

Toen is de grote reis begonnen: te voet, met vrachtwagens, met de trein, door kampen waar ze volgespoten werden met poeder. Nu zijn ze dan in hun nieuwe Heimat. Op het zoldertje.

Ze zijn niet ontevreden — neen. Ze is blij voor het dak dat haar geboden wordt. Maar wat zullen ze eten, waarvan zullen ze leven, hoe zal ze koken, waarop?

Morgen krijgt ze 50 RM. Dat zal wel alles zijn. En voor 50 marken kun je in het hedendaagse Duitsland 10 Engelse sigaretten kopen, of tien keer naar de kino gaan. Veel meer niet.

Daar wordt veel geleden door mensen, die het niet verdiend hebben, en nog geed geleefd door mensen, die eens hard aangepakt moesten worden.

De Heer des Huizes — over wie wij zoëven spraken — zal zijn vluchtelingen niet vrijwillig een oude kook-pan ter beschikking stellen. Neen, reeds lang voordat ze er waren, toen die angstaanjagende tijding de harten voor het eerst verontrustte dat een zwerm bedelaars hun schone villa's zou komen bevuilen, hebben zij hun extra-aardewerk en keukengerei, zelfs hun bedden, divans etc., in de veilige diepe kelder geborgen. Liever laten verrotten dan aan hun landgenoten geven. Er zijn uitzonderingen, maar weinig. En als een Engel — zoals in het Oude Testament — zou rondgaan om tien barmhartigen en menslievenden te vinden, in zulk een stadje, hij zou bedroefd tot diep in de nacht lopen te zoeken.

Schrijver dezes is enige tijd belast geweest met de onderbrenging van deze „paria's", hij heeft vaak met stengun op de schouder — als de Duitse autoriteiten faalden — met geweld kamers moeten vrijmaken. Dat gaat wel. Maar de vluchtelingen, die aldus door de „Engländer" in een huis zijn ondergebracht, worden later toch de dupe.

Waarvan deze mensen moeten leven is wel het grootste probleem Industrie is er in de Harz heel weinig, landbouw ook bijna niet. Bijna iedereen leefde er van het vreemdelingenverkeer. De komst der vluchtelingen bracht twee rampen met zich mede: het toeristen-verkeer werd volledig stop gezet, en zij zelf kwamen in een streek waar voor hen volstrekt geen bestaansmogelijkheden zijn.

Thans worden pogingen gedaan een speelgoedindustrie te beginnen: hout is er bij de vleet.

Maar het probleem is te groot dan dat het zo simpel opgelost zou kunnen worden. Het is niet moeilijk planten uit de aarde te trekken, en ze een eind verderop neer te gooien. Maar of ze weer wortel zullen schieten, en in leven blijven?

Het „ijzeren" gordijn.

Een erg teer kapittel is wel de Engels-Russische zone-grens, die o.a. ook dwars door het Harzgebergte loopt. Churchill noemde deze grens „het ijzeren gordijn", en ontelbare kranten waren blij eindelijk een zo schitterende typering gevonden te hebben en zeiden het hem na. Maar ook in dit ijzeren net zijn vele mazen waar de listige Duitsers (en misschien ook anderen!) door kruipen kunnen. De Engelsen hebben een verordening uitgevaardigd tegen illegale grensoverschrijding, de Russen hebben hetzelfde gedaan. De straf die de Engelse Summary Courts (dit zijn Rechtbanken, die kleinere vergrijpen behandelen) oplegt aan hen, die bij grensoverschrijding gepakt worden, bedraagt drie tot vier weken. Het grappige hierbij is dat men alleen tot arrestatie en veroordeling kan overgaan indien bewezen kan worden, dat de verdachte werkelijk van het Brits in het Russisch gebied is gegaan, of precies bezig is de grens over te steken. Het Engels Militair Bestuur kan echter niemand aanklagen, die van het Russisch in het Brits gebied gekomen is, omdat zo iemand niet geacht wordt op de hoogte te zijn van de Engelse verordening, en de Engelsen niets te maken hebben met iemand die een Russische verordening overtreedt.

Wel wordt ieder die van Rusland — zoals ook Oostelijk Duitsland door de Duitsers genoemd wordt — komt, automatisch geretourneerd. Dit is alles theorie, en van de 300, die bij licht en donker elke dag over de grens sluipen, worden er misschien twee of drie gevat. Het is minder moeilijk om door het „IJzeren Gordijn" te komen dan van Duitsland naar Nederland te gaan, veel minder moeilijk. Er is geen verboden grensstrook van 500 meter, de grens loopt meestal pardoes langs de weg. Borden met het opschrift: „Soviet Unions Gebiet" staan als enige waarschuwing tussen de dennebomen. Een hermetische afsluiting is natuurlijk onmogelijk.

Meneer A. woont in de Britse zone en zijn ouders wonen in het Russische gebiet, en hij heeft daar nog wat kleren liggen. Dus trekt meneer A. de stoute schoenen aan en tippelt naar Rusland, zegt zijn ouders goeie dag, en neemt zijn kleren mede, en gaat weer terug. Zo zijn er talloze gevallen. Maar de grensgangers — die, zoals de Duitse volksmond zegt, „über die grüne Grenze gehen" — zijn in enige vastomlijnde categorieën te verdelen. Er is de grote klasse van hen, die tijdens de oorlog geëvacueerd waren, haastig weer naar hun Heimat terug vluchtten toen de Russen kwamen, en persoonlijk eigendom achter moesten laten. Zij willen graag hun leven op het spel zetten om weer in het

KOENIG
Commandant bezettingsleger Franse zone.

bezit te komen van hun spulletjes.

Hoewel de kans niet zo heel groot is dat ze gepakt worden, is het toch wel een op spel zetten van het leven, omdat de Russische kogels toch maar heel los in de Russische karabijnen zitten......

Vooral vrouwen tellen zich aan groot gevaar bloot.

Verder zijn er de lichtschuwe elementen, die het grensgebied, en vooral de Harz, een dorado vinden, waar genoeg te verdienen valt, en men zich nu eens hier, dan weer daar kan ophouden. Mensen mèt donkere verledens en zònder papieren, die smokkelen of andere grensgangers overvallen en uitplunderen. Deze sujetten weten dat er tussen Engelsen en Russen weinig samenwerking bestaat. Ze kunnen rustig aan deze kant een misdrijf begaan en zich in de Russische zone schuil houden.

Schnaps wordt wel het meest gesmokkeld. De Harzer plaatsjes Schierke en Nordhausen zijn altijd bekend geweest om hun likeuren, en daar — zoals algemeen in de Russische zone — is het gedistilleerd in de vrije handel. De prijs in ongeveer 50 mark per fles. En in de Britse zone betaalt men graag 300 mark ervoor.

Vooral op deze laatste klasse hebben de Engelsen het begrepen. De Russen daarentegen gaan volkomen willekeurig te werk. Heeft soldaat Ivan een humeurige bui, dan wordt geschoten om het slachtoffer tot staan te brengen. De papieren, waarvan hij meestal niets begrijpt, worden stuk gescheurd, en is het slachtoffer een vrouw, dan helpe haar God. Gewoonlijk volgt dan een periode in een of andere kelder, tot het de heer commandant behaagt zijn gevangenen weer los te laten.

Ook komt het voor, dat de Russen een soort tol heffen van bv. 10 mark voor illegale grensoverschrijding. Voor tien mark wordt men naar de grens gebracht, en als je een heel vriendelijke Rus hebt, draagt hij de bagage ook nog. Wel bestaat de mogelijkheid dat aan de andere zijde een Engelse patrouille klaar staat om je op te vangen. De Engelse grensbewaking is niet zeer scherp. De Russische soms wel en soms weer niet. Voortdurend vinden troepenbewegingen plaats waaraan heel weinig touw is vast te knopen.

Russische soldaten, die graag „kattekwaad" uithalen, en dit in hun gebied niet kunnen, omdat hun commandant tamelijk streng is, proberen dat wel eens aan de Britse kant. Zo werd eens een Duitse omnibus in het Brits gebied door vier Ruskis aangehouden. Een stapte naar binnen, verzamelde alle horloges en portefeuilles, sloeg alle ruiten in, en beduidde den chauffeur, dat hij verder mocht rijden. De Engelsen kunnen hier niets tegen doen. Ook komt het voor, dat deserteurs van het Russische leger in dit grensgebied — met zijn vele bossen en bergen — „rovertje" en „verstoppertje" spelen, tot de Engelsen hen te pakken krijgen en ze via zeer hoge instanties weer uitgeleverd worden.

Het leven aan deze zone-grens geeft het beste beeld van het hedendaagse Duitsland, en ook van de tegenwoordige wereld: verdeeldheid, chaos, wantrouwen, niet de minste samenwerking, doch veel menselijke ellende......

Martin Deelen.

BEZETTINGSTROEPEN.

Curacaosche Sportclub

Hierbij delen wij aan het publiek mede, dat bij Gouvernements Beschikking van de 25ste Maart, 1947, No 3192, uitstel van trekking verleend is voor de loterij ten bate van onze Vereniging tot de 31ste Mei, 1947.

Het Bestuur.

2-1

Uit Suriname

Verstekelingen.

In de laatste tijd is het meermalen voorkomen, dat jeugdige personen trachten, zonder passage te betalen, de Verenigde Staten of Nederland te bereiken in de hoop er een bestaan te vinden.

Met de Maaskerk, de Titus en de Stuyvesant gingen in Mei 1946 respectievelijk 4, 2 en 3 „stowaways" mede, zodat de Directie der K.N.S.M. het verzoek moest richten aan het Bestuur van Suriname, om een eind aan dit euvel te maken. Blijkbaar worden deze verstekelingen geholpen door de bemanning uit zekere solidariteit, want zowel door de Politie als door den Agent worden strenge maatregelen genomen, om dit te voorkomen.

Twee jongens zagen ook kans de Verenigde Staten te bereiken, maar moesten onverrichter zake, nadat ze tot 6 maanden dwangarbeid in de Verenigde Staten waren veroordeeld, naar Suriname terugkeren. De een verscheen niet op de terechtzitting.

De Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, Mr. Grunberg, sprak van een eigenaardige geestestoestand, welke niet verholpen zal worden, als een geldboete wordt opgelegd.

De maximum geldboete van *f* 100 zal geen paal en perk stellen aan dit verschijnsel; alleen een vrijheidsstraf zal anderen afschrikken, als verstekeling op reis te gaan.

Voor goedwillenden zal er hier altijd werk te vinden zijn. Vooral waar wij een tijd van bloei van Suriname tegemoet gaan, is ieder man nodig, om daaraan mede te helpen. Wie dus dit land verlaat, werkt niet mede, om dit ideaal voor land en volk te bereiken.

Van den Directeur van Sociale Zaken vernam hij, dat er in de Landbouw onbeperkte werkgelegenheid bestaat. Met vrije woning, vrije geneeskundige behandeling, een eigen aanplant kan men nog *f*. 1.25 — *f*. 1.75 per dag verdienen.

Overal ter wereld is de Landbouw de belangrijkste factor voor de ontwikkeling van een land.

In Nederland is het geen Eldorado, een groot deel van het land is verwoest, er heerst diepe armoede, het voedselrantsoen bedraagt op zijn hoogst de helft van hetgeen wij hier kunnen bekomen.

Hij requireerde twee weken hechtenis voor de twee reizigers naar de Verenigde Staten.

Practizijn Lachman ontkende, dat deze jongelui een plezierreis wilden ondernemen, ze trokken er uit om werk te zoeken. Niet een ieder gevoelt zich aangetrokken tot de Landbouw. In de oorlogsjaren konden velen een bestaan vinden, het liefst in het ambacht, dat men geleerd had.

De Wetgever heeft met zijn strafmaatregelen bedoeld, de betrokkenen te verbeteren, en afschrikking kan nimmer in zijn bedoeling hebben gelegen. Met *f* 100 boete zou men bv. de vrijheidsstraf kunnen afkopen.

De Verdediger verzocht Z. E. A. daarom, om òf een voorwaardelijke straf òf een geldboete te willen opleggen.

De Openbare Aanklager achtte de uitspraak van principieel belang. Als vriend van Suriname wenste hij op de fouten te wijzen ter verbetering. Hij moest toegeven, dat de Landbouw een zwaar beroep is, maar in het belang van land en volk zou men zich dat offer kunnen getroosten.

Met verbazing hoorde hij den geachten Tegenpleiter spreken, dat de straffen er alleen zijn ter verbetering. Bij het opleggen van straf mag de gedachte van vergelding niet losgelaten worden.

De heer Lachman merkte op, dat men in een democratische staat niemand mag dwingen iets met tegenzin te doen. Zo kan men een persoon, die zekere liefde voor zijn vak heeft, niet dwingen naar de Landbouw te gaan.

Rechter de Miranda wees de beklaagde op de moeilijkheden, waarvoor de verstekelingen zelf, den kapitein en de maatschappijen plaatst. In Nederland zouden ze niet toegelaten worden zonder de vereiste papieren. Bij het minste verzet lopen ze gevaar door de bewakingstroepen te worden beschoten. In de Verenigde Staten krijgen ze dwangarbeid.

Als men den kapitein enigszins van medewerking kan beschuldigen, is geldboete of vrijheidsstraf niet uitgesloten en zolang de verstekelingen het land niet kunnen verlaten, moeten de maatschappijen voor hun onderhoud dokken.

Bovendien moet de consul briefwisseling openen met Suriname, om gegevens over de betrokkenen te verkrijgen.

De afwezige werd veroordeeld tot twee weken hechtenis, omdat hij recidivist is op dit gebied, de aanwezige verstekelingen tot één week.

Acht personen, die getracht hebben Nederland te bereiken, werden op Trinidad zes weken in het St. James-kamp ondergebracht en daarna naar Suriname overgebracht. Daaronder waren twee jongens van 17 jaar, een bakkers- en een smidsleerling, die beweerden drie jaar geen werk te kunnen vinden. De maximumstraf was één week hechtenis.

(De Surinamer)

FREDERIK HENDRIK EN DE KATHOLIEKEN.

1647 — 14 Maart — 1947.

Op 14 Maart was het driehonderd jaren geleden, dat één der meest sympathieke Oranjevorsten gedurende de loop der eeuwen, Frederik-Hendrik „de Stedendwinger" te 's-Gravenhage de laatste adem uitblies.

Frederik-Hendrik had zich tot kort voor de dood van zijn halfbroeder Maurits steeds bescheiden op de achtergrond gehouden, al wist bijna iedereen in ons land van het grote debuut, dat „Mooi Heintje", zoals Huygens hem noemde in zijn „Scheepspraet", reeds ten tijde van Maurits krijgsverrichtingen op zijn naam had staan.

Een drietal weken voor Maurits overleed, begin April 1625, was deze jongste zoon van Willem den Zwijger op sterk aandringen van zijn broer in het huwelijk getreden met Amalia van Solms, we k huwelijk, al mag het dan niet geheel zonder berekening gesloten zijn, toch steeds zeer gelukkig is geweest.

De houding van Frederik-Hendrik tegenover de Remonstranten is voldoende bekend. Reeds tijdens de jaren van het Twaalfjarig Bestand was het voor niemand een geheim, dat hij in tegenstelling tot zijn broer Maurits en in overeenstemming met zijn moeder Louise de Co'ligny geen aanhanger was van de leerstellingen van Gomarus. Maar uit tactische overwegingen onthield hij zich van het openlijk kiezen van partij.

Ook gedurende de eerste jaren na Maurits dood werden de volgelingen van Arminius nog niet vol'edig in de rechten, welke men hun tot dusverre had onthouden, hersteld. Vele strenge Calvinisten hadden daardoor, zij het geheel ten onrechte, wel eens de indruk gekregen, dat Frederik Hendrik geen ingrijpende wijziging inzake de godsdienstige verhoudingen in ons land wilde teweegbrengen. Totdat zijn verklaring, dat „hij geen soldaten had om er rustige burgers mede te kwellen" de tegenstanders van de Remonstranten de situatie anders deed zien.

Ook het Katholieke volksdeel, dat tot in het midden der XVIIe eeuw groter was dan men in gereformeerde kringen nog wel eens voorstelt, was dezen stadhouder geenszins ongenegen.

Het zou dan ook onbi'lijk zijn, voor het leed, den Katholieken inwoners van 's-Hertogenbosch na de verovering der stad door het Statenleger in September 1629 aangedaan, den Stedendwinger verantwoordelijk te stellen. Ofschoon bij de onderhandelingen over de capitulatie de Bossche inwoners vol'edig gewetensvrijheid werd gewaarborgd, kregen toch alle priesters en religieuzen de aanzegging, dat zij binnen twee maanden de stad moesten verlaten. Een bloeiend college der paters Jezuieten ging door deze maatregelen ten gronde. En het gepeupel in de stad zag nog kans om op verschrikkelijke manier huis te houden in de Sint ans-kathedraal, waarna bijna twee eeuwen deze allermooiste der Nederlandse kerken voor de eredienst gesloten bleef.

Heeft de Stadhouder daarentegen niets kunnen doen? vraagt men zich onwillekeurig af. Ondanks het feit, dat door de toekenning der survivance het stadhouderschap bijna een monarchaal karakter had gekregen, kon de stadhouder wel veel, maar toch niet alles bereiken. Hij had rekening te houden met de Staten en de heren, die hierin zitting hadden, waren verre van verdraagzaam voornamelijk jegens de Katholieken.

Stellig heeft de Stadhouder bij de Staent gepleit voor een menswaardige behandeling van zijn Katho'ieke onderdanen, van wier medewerking hij gedurende de laatste decennia in zijn strijd tegen Spanje meer dan ooit zeker was.

Maar de „vriendelijke" heren gaven als hun mening te kennen dat zij de vrijheid van geweten alleen gewaarborgd achtten als Den Bosch, het „Brabantsche Rome" tot een Calvinistisch bolwerk werd gemaakt.

Twee jaren voor de verovering van 's-Hertogenbosch, in 1627, hadden de troepen van den Stedendwinger, de vestig Grol (Groenlo) ingenomen, dat in die dagen toeva'lig de residentie was van Philipus Rovenius, die Sasbout Vosmeer als apostolisch vicaris was opgevolgd. De Staten zouden liefst dezen priester gevangen hebben laten nemen, maar Frederik Hendrik schonk hem de vrijheid, al kon hij helaas niet verhinderen, dat de apostolisch vicaris a's balling zijn heil in de vreemde moest zoeken.

Dat het den Katholieken in de Verenigde zeven provinciën nog steeds niet naar de vleze ging, kunnen wij stellig niet op rekening van den stadhouder schuiven. Het staat vast, dat Frederik Hendrik tijdens zijn bewind geen enkel middel onbeproefd heeft gelaten zijn Katholieken onderdanen zo goed en zo kwaad als het mogelijk was behoorlijk bestaansrecht te verzekeren en volledige godsdienstvrijheid te waarborgen. Ongetwijfeld moet dat in de gouden eeuw toen vervolging en achteruitzetting van het Katholieke volksdeel schering en ins'ag waren, aan velen morele kracht hebben geschonken om trouw te blijven aan het geloof der voorvaderen. Door zijn verdraagzame houding heeft de Stedendwinger, al is hem nimmer van Overheidswege een standbeeld waardig gekeurd, zich een erezuil veroverd in het hart van het weldenkende Nederlandse volk.

Zijn grote tijdgenoot Vondel heeft stellig gekregen, toen deze hem in 1625 bij de aanvaarding van het bewind in zijn „Princelied" toedichtte:

„Ick heb van kindsche dagen
De vrijheydt voorgestreen,
En 't harrenasch gedragen
Tot welvaert van 't gemeen".

(Msb.)

Missie Nieuws

PATER A. FENNELL O. P. 70 JAAR.

Op 18 Maart jl. werd de Z. E. pater A. Fennell O. P. te Amsterdam 70 jaar.

Pater Fennell heeft een verdienstelijk leven achter de rug. Hij was missionaris op Curaçao, prior van het studiekloster te Huissen, praeses van de St. Jozefsgezellenvereniging te Rotterdam.

Het grootste gedeelte van zijn leven sleet hij echter te Amsterdam, waar hij zich wijdde aan allerlei sociaal werk, vrouwenbeweging, reclassering, gevangeniswezen. Ook buiten katholieke kringen is hij een zeer gewaardeerde figuur.

Sterk van constitutie, nog ongebroken van kracht is hij thans nog de energieke superior van het Dominicaanse professorenhuis aan de Sint Thomas van Aquino Houthorststraat te Amsterdam, waar hij nu zijn 70sten verjaardag viert in een physieke gezondheid, welke hem nog vele werkzame jaren borgt.